

1 Thessalonicenzen 4: 13-18

Lieve gemeente,

Als Paulus zo schrijft over 'hen die ontslapen zijn' dan schieten er waarschijnlijk ook bij u ook allerlei namen door uw hoofd. Namen van geliefden die gestorven zijn, lang geleden of nog maar heel kort geleden. Een opa, een oma, een vader of moeder, of misschien zelfs een kind, een vriend, een gemeentelid, wiens sterven zo onverwacht kwam, of die vriend die door een ongeluk om het leven kwam. Zeker als je al wat ouder bent, dan heb je dat waarschijnlijk al meerdere keren meegemaakt. Mensen die sterven, mensen die we nu missen, die pijn wordt nog regelmatig gevoeld.

Vooraf bij bijzondere gebeurtenissen, zoals een bruiloft of een geboorte. Had vader of had moeder dit nog maar mogen meemaken. Of ook bij moeilijke beslissingen, wat had ik hier nog graag even met m'n vader, broer of vriend over gepraat. Dat doet zeer. Afschuwelijk zeer.

Op zulke momenten voel je hoe hard de dood is. Hoe definitief het afscheid voelt. Je kunt er letterlijk hartzeer van hebben. Pijn in je lijf van verdriet. Ook de Here Jezus kende dat, Hij huilde bij het graf van zijn vriend Lazarus. Terwijl Hij wist dat over enkele minuten Lazarus weer uit het graf tevoorschijn zou komen, huilde hij. Hij zag hoe keihard het verdriet om een sterven binnenkomt. Hij zag z'n vrienden Martha en Maria volledig uit het lood geslagen. Dat doet die afschuwelijke dood met de achterblijvende mensen. Een zuster uit onze gemeente omschreef verlies als het gevoel alsof er een stuk van je hart wordt afgescheurd. Dat te moeten zien, raakt je. Dat raakte Jezus ook. Het is niet voor niets dat de dood een vijand wordt genoemd in 1 Korinthe 15:26. De dood is niet mooi, de dood is een vijand. Ik snap best dat mensen over een mooie dood kunnen praten, als iemand niet hoeft te lijden. En natuurlijk gun je niemand een zwaar sterfbed, het kan opluchten dat iemand niet zwaar hoeft te lijden, maar de dood zelf is niet mooi, de dood is een vijand van de mens. De dood hoort niet bij de God van het leven! En laten we dood daarom maar niet afzwakken of verzachten.

Maar wacht even, zwakt Paulus nu zelf niet ons sterven af door het 'ontslapen' te noemen? Hij gebruikt nu toch zelf ook het beeld van de slaap. Is dat ook niet een verzachtend spreken?

Tussen twee haakjes, we zien in onze samenleving wel steeds vaker dat er bij de dood van

mensen en dieren geen onderscheid wordt gemaakt. Steeds vaker zie je in het nieuws dat als er iemand sterft, bijvoorbeeld op teletekst staat dat iemand dood is. En aan de andere kant, als iemands geliefde huisdier het leven laat, wordt het woord 'overlijden' gebruikt. Wat mij betreft is overlijden of sterven een passender woord voor de mens en gaat een dier dood. Een mens overlijdt, gaat over het lijden heen.

Paulus gebruikt dus hier het woord ontslapen. Zou dat zijn omdat hij de dood wil afzwakken? Daar ga ik zo op terugkomen. Eerst maar even kijken waarom Paulus hier schrijft over de gestorven gemeenteleden.

Het Bijbelboek Handelingen geeft een historisch verslag van de zendingsreizen van Paulus en zijn helpers. Dat is mooi, want dat geeft ook inzicht in de brieven van Paulus. We hebben nu gelezen uit Thessalonicenzen. In Handelingen 17 kunnen we lezen hoe het Evangelie in Thessalonika is gekomen. Daar valt te lezen dat Paulus er maar een korte tijd heeft kunnen arbeiden. Misschien niet langer dan een maand. Hij heeft namelijk drie sabbatten in de synagoge met de Joden gedebatteerd over de Messias. Maar er waren ook Grieken die de God van Israël gingen vereren. Vanuit het heidendom voelden zij zich al aangetrokken tot het Jodendom. En nu stonden deze vereerders van God open voor Paulus' boodschap dat Jezus de Messias is. Ongetwijfeld heeft Paulus daar gesproken over de betekenis van Jezus' offer aan het kruis, Zijn opstanding uit de dood, Zijn hemelvaart en Zijn wederkomst. Maar Paulus kreeg al snel te maken met tegenstand van Joodse zijde. Zo ernstig, dat hij midden in de nacht naar Berea heeft moeten vluchten. Paulus heeft dus ongewild moeten stoppen met de geestelijke opbouw van de jonge gemeente. Om die reden heeft hij later Timotheüs teruggestuurd naar Thessalonika, om te kijken of het geloof van de jonge christenen heeft standgehouden. In hoofdstuk drie van de 1^e Thessalonicenzen brief lezen we dat Timotheüs bij Paulus terugkeerde met goede berichten. Het geloof heeft standgehouden, ondanks de verdrukking. En daarom schrijft Paulus nu een brief. Hij uit zijn dankbaarheid en spoort de jonge gelovigen aan om vol te houden en de Here Jezus trouw te blijven. Paulus gebruikt de brief ook om vragen die er leven in de gemeente te behandelen. Dat is belangrijk voor het begrijpen van de brieven van Paulus. De brieven zijn nooit op zichzelf staande documenten. Ze zijn geschreven in een bepaalde situatie, aan een bepaalde gemeente, met een bepaalde bedoeling. Een brief bevat dus meestal niet op zichzelf staande waarheden, maar antwoorden op vragen. En dat geldt ook voor onze tekst. Er was in de jonge gemeente namelijk een vraag gerezen. Ze hadden in de korte tijd dat Paulus bij hen was gehoord van de wederkomst van de Here

Jezus. En bij alle verdrukking die de gemeente moest ondergaan was dat een sterk verlangen. Maar toen gebeurde het dat er mensen in de gemeente kwamen te overlijden. En de Here Jezus was nog steeds niet terug gekomen. Dat was tegen de verwachting van de gemeente in. Men verwachtte dat Jezus bij hun leven zou terugkeren. Hoe zou dat dan gaan met deze geliefde gestorvenen? Wat gebeurt er met hen als Jezus terugkeert. Dat is de achterliggende vraag bij het gedeelte dat we net hebben gelezen. Paulus wil niet een verhandeling over de wederkomst geven. Heel veel laat hij gewoon open. Ik weet dat ons tekstgedeelte heel verschillend wordt gelezen. Velen van ons zullen dit gedeelte zien als een bevestiging van de opname van de gemeente. De Here Jezus daalt neer van de hemel, de gemeente gaat Hem tegemoet, en gaat met Hem mee naar de hemel, waarna op aarde de grote verdrukking zal aanbreken.

Anderen zien in deze tekst het binnenhalen van de Bruidegom. De Here Jezus komt naar de aarde, de gemeente gaat Hem tegemoet om Hem binnen te halen. Je gaat immers iemand tegemoet die naar jou onderweg is. Als iemand met de bus bij je op bezoek komt dan loop je die persoon tegemoet en daarna ga je samen naar huis, niet terug naar de bushalte. Hoe we de tekst lezen heeft alles te maken met de zogenaamde bril die we ophebben bij het lezen van de Bijbel. De tekst zegt wel het een en ander, maar lang niet alles. De tekst zegt niet waar Jezus met Zijn Bruid, de gemeente, naar toegaat. Het eindtijd model dat je aanhangt bepaalt wat je leest. Het is goed om daar over te spreken en te studeren met elkaar. Maar nogmaals, Paulus wil hier die vraag helemaal niet beantwoorden. Hij wil beantwoorden wat er gebeurt met de geliefden die gestorven zijn. Dat was de vraag. Niet: geef eens een verhandeling over de eindtijd. Maar: wat gebeurt er met onze gestorven geliefden?

En als Paulus die vraag beantwoordt gebruikt hij het woord 'ontslapen'. Niet om de dood af te zwakken, omdat hij het rauwe van de dood niet onder ogen wil zien. Nee, hij gebruikt dat woord vanuit een diep vertrouwen in God. Hij is overtuigd dat de Here God, die ooit Zijn eigen Zoon uit de dood heeft terug geroepen tot het leven, dat opnieuw zal doen. In de 1^e Korinthebrief (15:20) schrijft Paulus dat Christus de eersteling is van de ontslapenen, - daar gebruikt hij dat woord ook - maar dat wij zullen volgen! Paulus gebruikt het woord 'ontslapen' omdat er na de slaap weer een nieuwe dag gaat komen.

Net zoals wij iedere morgen gewekt worden door de wekker en we aan de nieuwe dag, mogen beginnen. Zo zal op de jongste dag de bazuin klinken als een wekker, om de slapende gelovigen te wekken. Paulus wil de dood niet afzwakken, de dood is afschuwelijk.

Hij heeft het niet over een mooie dood. De dood is een macht waartegen wij sterfelijke mensen niet bestand zijn. Maar Paulus wil de gelovigen in Thessalonika troosten. De dood is een macht die sterker is dan wij, zeker. Maar God is sterker dan de dood. Hij zal de gestorven gelovigen weer tevoorschijn roepen. Hij zal ze wekken als de hemelse bazuin klinkt.

Paulus eindigt de tekst van vandaag met: troost elkaar met deze woorden. Als u een NBG vertaling leest, dan zult u merken dat er staat: vermaant elkaar met deze woorden. Ik heb al wel vaker vertelt dat vermanen en vertroosten in het Grieks hetzelfde woord zijn. In het Nederlands hebben die woorden een heel andere gevoelswaarde. Bij vermanen denken we aan het opgeheven wijsvingertje en bij vertroosten denken we aan een arm om ons heen. De bijbelvertalers hebben uit het verband moeten opmaken of het Griekse woord met vermanen of vertroosten vertaald moet worden. Naar mijn idee is het terecht dat hier troosten staat. Paulus wil de mensen in Thessalonika vertroosten. Zeker de dood is een nare vijand, maar wees er van verzekerd dat de dood niet het laatste woord heeft. Ze zullen er weer zijn. Allemaal! Wat? Ze zullen ons zelfs voorgaan. Zo belangrijk zijn onze gestorven geliefden voor onze Hemelse Vader. Als straks de Hemelse Bruidegom Zijn Bruidsgemeente ontmoet in de lucht, dan staan de gestorvenen met de neus vooraan. Lieve broeders en zusters, dat mag voor ons tot troost zijn! De dood is een afschuwelijke vijand die bij Jezus tranen opwekte en bij ons ook. Maar ik hoop dat het u lukt om dwars door uw tranen heen deze woorden tot u te laten doordringen. Er komt een dag dat de wekker gaat, de bazuin klinkt en onze geliefde gestorvenen zullen er weer zijn, ja, ze zullen ons voorgaan als we de Bruidegom tegemoet gaan! Dat belooft God hier in Zijn Woord. De tekst zegt heel veel niet, over hoe het verder gaat en zo, maar dit zegt de tekst zeker. Ze gaan ons voor. Zo belangrijk zijn ze voor de Here God. Zij gaan voor! Goddank.....

Toch zijn we nog niet helemaal klaar met deze tekst. Want Paulus zegt het volgende: *Ik wil niet dat u onwetend bent, zoals de anderen die geen hoop hebben (13)*. De Grieken uit Tessalonika wisten maar al te goed wie dat waren. Hadden ze vroeger zelf ook niet in andere goden geloofd. In de andere godsdiensten heersen heel andere theorieën over wat er na het sterven gebeurt. Men dacht toen dat je in een soort dodenrijk terecht kwam waar je nooit meer uit kon komen. Je bleef in de dood gevangen. Toen was er geen echte hoop voor de gestorvenen. De mensen waren zonder hoop. Het afscheid was definitief. Maar toen kwam Paulus met het Evangelie van de opgestane Heer. Jezus heeft eens en voor altijd de banden van de dood verbroken. De dood, die door de eerste Adam zijn intrede

deed in deze wereld, heeft het afgelegd tegen Jezus, de sterke Held. Dat was nog eens goed nieuws. De lezers wisten maar al te goed hoe dat leven zonder hoop er uit zag. De wereld waarin wij leven is niet veel anders. Oog in oog met de dood zijn er in ons land maar heel weinig mensen echt atheïst. Veel landgenoten noemen zich agnost. Dat wil zeggen dat ze wel iets geloven, maar niet weten wat precies. Je kunt het niet precies weten. Maar bij het sterven van een geliefde willen deze landgenoten niet geloven dat het allemaal helemaal voorbij is. Onze geliefden leven voort in onze gedachten, zeggen ze dan. Of ze kijken mee over onze schouder. Onlangs vertelde een Nederlandse schaatster nog geëmotioneerd voor de televisie dat ze tijdens haar rit haar overleden vader aanriep. Want je wilt toch geloven dat hij nog op een of andere manier bij je is. Uiteraard is het niet aan mij om haar gevoelens en haar liefde voor haar overleden vader te bekritisieren, maar het is wel een andere hoop dan waar Paulus het over heeft. Wie in Christus gelooft heeft een vooruitzicht op een werkelijk weerzien straks als de bazuin klinkt. Dat is pas echte hoop!

Ik krijg daar nog wel eens vragen over. Geloof je dat we elkaar zullen weerzien. Voor zover ik weet zegt de Bijbel nergens dat we elkaar zullen weerzien en herkennen. Maar de Bijbel zegt ook nergens dat het niet zo is! Eerder is het zo dat de Bijbel heel sterk de indruk wekt dat dit wel zo is.

Een paar argumenten. Bij de verheerlijking op de berg zien we Mozes en Elia verschijnen bij de Here Jezus. Mozes was nog altijd Mozes, Elia was nog altijd Elia, de apostelen begrepen dat zij het waren, al leefden Mozes en Elia honderden jaren eerder dan de apostelen.

Als Jezus op een ander moment de gelijkenis vertelt over de rijke man en de arme Lazarus, dan is het opmerkelijk dat beiden na hun sterven als herkenbaar worden voorgesteld. Lazarus is in de schoot van Abraham. Ook Abraham wordt als herkenbaar voorgesteld. Ik weet dat je niet teveel aan een gelijkenis moet ophangen, maar het zou ook heel gek zijn als Jezus voorstelt dat er herkenning is, terwijl het in werkelijkheid niet zo is.

We weten ook van de Here Jezus dat Hij opstond met een nieuw lichaam, maar toch herkenbaar bleef als Jezus. Volgens 1 Joh. 3:2 zullen we na onze opstanding Hem zien zoals Hij is en zijn zoals Hij is. Ik mag aannemen dat ik na m'n sterven gewoon Peter blijf. Een nieuw verheerlijkt lichaam, maar nog altijd herkenbaar als Peter.

Tenslotte, weten we dat Jezus verschillende mensen heeft opgewekt uit de dood. We noemden al even Lazarus, maar we weten ook nog van het dochtertje van Jaïrus en de jongeman uit Naïn. Voor al deze opgewekten geldt dat ze werden teruggegeven aan hun

familie. Als het waar is, en dat geloof ik, dat Jezus' wonderen een richtingaanwijzer zijn naar wat komen gaat, dan is de opwekking van deze mensen een richtingaanwijzer naar onze opwekking als de bazuin klinkt. Ik geloof dat we elkaar weer zien, op de dag dat de bazuin klinkt. Het zal een enorm feest worden, een reünie, een hereniging van geliefden, voor allen die de Here Jezus liefhebben.

Broeders, zusters, je kunt zonder hoop leven en je kunt ook zonder hoop sterven! De hoop die Paulus biedt is aan gelovigen gegeven. Wie op Jezus bouwt heeft troost, heeft een vooruitzicht van een blij weerzien met allen die in Jezus ontslapen zijn. Daarmee wil God ons troosten!

Ik zei net dat vertroosten en vermanen hetzelfde woord zijn in het Grieks. Misschien zit er naast vertroosting toch wel vermaning in deze tekst. Een aansporing om je vertrouwen op de Here Jezus te stellen. De keuze om Hem toe te laten in je leven niet uit te stellen. We hebben met een machtige vijand te maken. Uit onszelf kunnen we de dood niet de baas. Wie moet sterven zonder te weten dat er een plaats voor hem of haar is bereid in het Vaderhuis (Joh.14) is niet te benijden. De Here Jezus strekt iedere dienst weer z'n hand naar je uit. Pak die hand en vertrouw er dan maar op dat die hand je nooit meer los laat. In leven en sterven zijn eigendom. Wie dat weet kan verder, heeft troost, heeft vooruitzicht, al is het door de tranen heen.

Want de dag waar Paulus over schrijft gaat komen. De bazuin zal klinken. De doden zullen opstaan, voor eeuwig levend door zijn kracht. Hun aardse tent wordt nu bekleed met heerlijkheid, de dood verzvolgen, overwonnen voor altijd. Dus lieve mensen, kijk omhoog en zie wat nog verborgen is, maar wat beloofd is, dat blijft in alle eeuwigheid, als Jezus terugkomt deel je in zijn heerlijkheid (Opw. 585). AMEN